

Aváros peremén - Paskál malom.

Belgár-kertek, szaluskazlak, díszórógógas, csirkecsipegás, lassan csörge-
dő patak, a partján tettyegő kacsák, ütött-kepett, hullott vakulatu régi-
módi épület. Ha nem modern betonhíddal állnak, s a távolból nem tűnnek a
szemem elé a Nagy Lajos király-uti építkezés öt-hat exekutes háza, vidéken
éreznem magam. Most, teszem azt 1-2 századdal előbb, mondjuk a referen-ker
hajnalán. Persze az illuziókat hamar megöli a pár száz méterrel edébb csat-
tegő sárga villamos-szerelvény, meg a felhős őszi eget szántó repülőgép
merregése. Most azonban egy pár percre ne törődjünk a külső Egressy-ut és
Miskolczi-utca sarkán álló iskola-udvaron folyó izgalmas kézilabda mérkő-
zéssel sem, próbáljunk visszareveéni a multba, mert a remladó épület, a
Paskál-
malom maradványa a multból regél. -Igen, a mi kerületünk Zugló, a
történelmi események színhelye volt. Ezen a területen gyülekeztek Dózsának
a parasztjai 1514-ben, itt találta a nógrádi és a heuti paraszteket és
Dózsának vezetésével a parasztfelkelés itt beatakezett ki. - Rákos mezeje
valóban ismeretes a magyar történelemben és akkor már kalauzet, Herváth
Gézát a XIV. kerületi Tanács Végrehajtóbizottságának elnökhelyettesét arra
szeretném megkérni, hogy valamit a Paskál-malomról is meséljen nekünk; egy
1686. Buda felszabadításával kapcsolatban ismét ez a vidék a történelem
egyik eseménye színhelye. A nógrádi, a heuti és a perstkörayéki paraszteken
kívül francia és spanyol hadsereget is találunk ezen a területen. Az egyik
francia vitéz Paskál nevezetű francia tiszt, aki résztvett Buda felszadi-
tásában és a dicsőséges harcainak a következtében hálából a Paskál-malom
körayéki területet kapta. Először buzával vetette be a területet, majd ké-
sőbbi időben építette fel a Paskál-malmát. -Hát persze könnyű volt neki,
itt a Rákospatak még most is csörgedez a malom mellett. - Paskálnak az utóda
felépítettek utána itt egy hatalmas nagy csárdát, ahol Pest polgárai hosszú
időkön keresztül szórakoztak. -Kb. mikor épülhetett ez a csárda? - Ez még
az 1700-as években épült és 1800-as vagy 1810-es évekig működött. -A csárda tehát
kb. a referenker ideje alatt megszűnt. Utána mi lett a helyiségevel? - Bep